

Lois Pereiro: “Iste é un povo que sabe suicidar-se”

Manuel Rivas

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

RIVAS, MANUEL (2011 [1985]). “Lois Pereiro: ‘Iste é un povo que sabe suicidar-se’”. *Luzes de Galiza*: 0, 7-9. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/533>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

RIVAS, MANUEL (1985). “Lois Pereiro: ‘Iste é un povo que sabe suicidar-se’”. *Luzes de Galiza*: 0, 7-9.

* Edición dispoñíbel desde o 8 de abril de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

LOIS PEREIRO: «ISTE É UN POVO QUE SABE SUICIDAR-SE»

Entrevista: Manuel Rivas

O seu mundo non é deste reino, pero cando o é cruza-o como o Nordés ou atravesa-o con navalla de Taramundi. E único na súa poética, incluso na tribo dos que levan a tartaruga no peito. Naceu hai 26 anos e increiblemente non ten ningún libro publicado en solitario. Só Deus e o Demo saben o que nos perdemos.

Xurxo S. Lobato

Pregunta.—Sintindo como propia a xeadá estética centro-europea e o atlantismo tamén en crítica harmonia, ¿non botas de menos nesta túa autoconfesión poética outras referencias culturais como noite americana, o paseo de Handke en «Carta breve...», a viaxe de Wenders...?

Resposta.—América é o trasfondo da vida cotidiana como estética. Esa presenza urbana, isomne e marxinal, de autoestrada e motel captada en polaroide, filmada entre reclamos de neón, trascende a nosa propia identidade, conforma os nosos xestos. Hai algo nesa «noite americana» dise exilio interior que vive Europa: a nostalgia do espazo, como sustrato suicida da nosa tradición urbanizada, dun trastorno cabalmente europeo: ese hábito de construír paradisos para poderlos destruír. A visualización dun soño pervertido, ou esa «colonización do subconsciente» da que falaba Wenders, pero á inversa: América contaxiada de Europa, reducida a un video-clip estético.

P.—Cinco idiomas traballoosamente interpretados. Non é frecuente no panorama esta bagaxe. ¿Que cordas íntimas conmove cada un deles? ¿Pode servir o galego, o do berce, como tecido básico?

R.—Cada idioma ten algo de código estético, unha actitude emocional distinta. E nesas coordenadas, cada lingua pode evocar unha trama de imaxes e referencias mentais que nos identifican coa súa esencia, coa súa forma de interpretar o caos.

Decía Pound que o home contemporáneo vive nunha realidade multilingüe, polo que é necesario unha comprensión mínima, unha «intuición» diríamos, de varias linguas para interpretar a realidade con máis rigor.

Eu pretendo unha acumulación de perspectivas, unha exploración de imaxes e sons na que o ideal sería a expresión multilingüe... Velaí os «Cantos» de Pound ou o Joyce de «Finnegan's Wake».

Eu escribo en galego, e esa é a miña paisaxe expresiva, mas non podo eludir a tentación de converter a noite en night ou nacht.

A MIRADA INTERIOR

P.—A mirada interior. ¿Que fai Narciso cando na vez do espello encontra o abismo?

R.—Cae de sí mesmo, internase no abismo e volta a reconstruír-se. Sempre sentín unha certa atracción polo desastre,

atraveso dunha lenta educación no fracaso. Esa ollada interior atopa sempre unha imaxe maldita, o perfil máis escuro.

A fatalidade da crise emocional que se repite: O parte médico dunha autodestrución. E o medo a perder un fráxil equilibrio entre a lucidez que invoca ao desastre e unha improvisada vitalidade; e xurde esa «nostalxia do embrutecemento», a feliz utopia da simplicidade.

«A poesía», decía Conrad, «é coñecer o ser no fracaso». É

un aprendizaxe en loita contra o insomnio.

P.—Facer poesía. Aínda máis, face-la en galego. Semella ser, aínda unha opción comprometida. ¿Pódese estar a gusto nalgunha aventura colectiva?

R.—É unha opción estética. Non podo plantexar-me a opción do idioma en base a un compromiso ideolóxico, que é evidente pola situación non normalizada do galego. Esas consideracións son algo adicional ao feito de que eu escribo en galego porque formo parte

dunha cultura que posee unha lingua propia para expresarse, e non quero dramatizar coa marxinación desa cultura e desa lingua, porque non me corresponde a min face-lo. Eu intento crear, expresar-me na lingua que me é propia.

Noustante, escribir en galego hoxe supón de por sí un compromiso a priori. Esta lingua ten que ser reconstruída.

LOIS PEREIRO (debuxo de R. Patiño)

Vari Caramés

UN POVO CULTIVADO NO SILENCIO

P.—A alma tamén é memoria. ¿En qué tradición galega paga a pena mirar-se?

R.—Galicia como espazo e perspectiva: a paisaxe interior.

A nosa literatura literaria é unha antoloxía de ausencias, unha historia de viaxes sen retorno.

Interesa-me esa tradición oculta, a actitude estética e vital dun povo cultivado no silencio, exercitando-se no seu negativismo; podo recoñecer-me nesa lenta malicia intensa e meditada, nesa húmida ironía da orixen atlántica. A creación do carácter dun povo individualista e brutal labrando no granito os seus fantasmas.

Fago meu ese fondo subconsciente escéptico e suicida. Iste é un povo que sabe suicidarse.

P.—A mirada interior. Pero non rencias ao espectáculo do mundo.

R.—A opción é pervertir ese espectáculo, existindo para renovar a furia dun mundo salpicado de feridas. Se soportamos esa sensación de estafa, o pesado incidente de estar vivos

é por dar forma a un drama compartido. Non queremos renunciar á nosa porción de milagre.

Nese espectáculo non hai espectadores: é nosa esa loucura, ese trastorno, porque o que existe é moito máis terrível ou sublime que a súa descripción, pois convive con nós e está construída coa nosa materia: «the stuff the dreams are made of», a materia da que están feitos os sonhos.

As veces non se resigna ún a non ser Deus.

NON TEMOS ESPACIO PARA OS PARAISOS

P.—¿Non hai paraíso ao que chorar? Pero a morte é o envés do milagre. Non cabe dicir «bendita morte».

R.—Non temos espazo para os paraísos; somentes para a nostalxia da inocencia perdida. Esa imposibilidade é o noso inferno e a orixe de toda relixión.

Podemos intuí-lo, contemplar as súas portas no acto da expulsión, pero non podemos reconstruí-lo.

Esa insatisfacción xenera os outros paraísos, esas «fleurs

maldives» do sufrimento, eses paraísos artificiais.

A morte é outra evasión, un soño necesario. «Louvei aos mortos por teren morto xa», escribe Döblin en «Berlin Alexanderplatz», a xeito de himno atroz do desespero; mas escribe tamén con máis sarcasmo que vitalidade: «Mañán a fría tumba, non. Saberemos dominarnos».

Concedese-lle a todo demasiada importancia. Son partes distintas do mesmo soño, figuras mitolóxicas, motivos shakespeareanos.

P.—¿Que cores, arquitecturas e formas merecen a atención do peatón perplexo?

R.—Emociona-me esa cega vitalidade dos rótulos de neón ou dos semáforos, faros insomnes do mobiliario urbán a sinalar no espazo, e a máxica presenza inorgánica desa tensión que invade as cidades desertas pola noite.

Ou o falso desorde do entorno saturado de existencia, nesa acumulación de obxectos que exercitan a súa función secreta, indiferentes á propia mecánica. A concreción do equilibrio de formas e concep-

tos alternando coa miseria visual, ou a lenta degradación dos materiais: a distorsión hipertensa que invade as relacións humanas.

Na cidade conviven brutalmente todas as perspectivas cal unha xeografía do caos civilizado: o espazo urbano.

P.—A palabra libera o pudor. ¿Que temas que non podas vencer coa palabra?

R.—Como Handke, «penso que podería permitir-me o luxo de ter medo, mais non de falar del».

